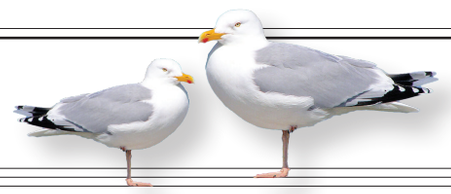

عکس: فرادید

پرندگانی که همچنان در پایتخت دوام آورده‌اند

وفاداران آسمان تهران

گزارش

نیلوفر منصوری
خبرنگار

چه کسی می‌داند که آسمان تهران چه تعداد و چند نوع پرنده دارد؟ برخی معتقدند که آلودگی هوا که نفسی برای آدم‌ها نگذاشته، فقط یاکریم و کلاغ را برای شهر تهران باقی گذاشته است؛ حالا که این روزها پایتخت هوای آفتابی و بهاری دارد از گوشه و کنار شهر، می‌توان صدای پرنده‌ها را شنید. شاید با این توصیف بتوان گفت که باران و کیفیت خوب هوا، پرندگان را به آسمان تهران بازگردانده است. اما حقیقت این است که هنوز هم صدها گونه پرنده در این کلانشهر وجود دارد که با وجود انواع آلودگی‌ها، این شهر را ترک نکرده‌اند. حتی به گفته یکی از اساتید این حوزه هر سال یک پرنده به شهر تهران اضافه می‌شود.

به گفته حلیا سادات‌حسینی، مدیرکل محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران؛ بیش از ۲۱۰ گونه پرنده توسط پرنده‌نگرها و علاقه‌مندان این حوزه، در تهران مشاهده شده و به ثبت رسیده است که به‌صورت بومی یا مهاجر (مهاجرعبوری، مهاجر پاییز-زمستان و بهار-تابستان) در شهر حضور دارند یا رفت و آمد می‌کنند.

زیستگاه‌های مختلف تهران

رصدهای پرنده‌نگری نشان می‌دهد که مناطق کوهستانی ازجمله بوستان‌ها و بوستان‌های جنگلی مثل پارک‌های جمشیدیه، سعدآباد و گلابدره محل مناسبی برای بهار و تابستان‌گذرانی گونه‌های مهاجری هستند که هنوز هم به تهران می‌آیند. همچنین در مناطق بیابانی و دشت‌های جنوبی، پرندگانی نظیر بادخورک‌ها و چک‌چک‌ها زندگی می‌کنند و تهران به‌دلیل تنوع زیستی بالایی که دارد جاذبه خوبی برای پرنده‌هاست. این موارد را در کنار صدها هزار بال کبوتر، کلاغ، قمری و گنجشک که در کل سال در شهر حاضر هستند، بگذارید.

این مسئول می‌گوید: هر کدام از جاذبه‌های تهران از بوستان‌ها تا باغ‌ها و کشتزارها، دریاچه‌های مصنوعی، رود دره‌ها، پهنه‌های کوهپایه‌ای و تپه‌ماهوری‌ها، هر کدام به فراخور نوع بستر اکوسیستمی خود، پذیرای گونه‌های مختلف پرندگان هستند که مورد توجه حفاظت و گسترش پوشش گیاهی قرار دارند. به گفته این مسئول به همین جهت است که اداره کل محیط‌زیست شهرداری تهران، مخالف نگهداری پرندگان در قفس و اسارت و موافق رویکرد دیدن پرندگان به صورت آزاد در طبیعت است.

پرنده‌نگری در تهران

پرنده‌نگری یا تماشای پرندگان آزاد در طبیعت یکی از شاخه‌های اکوتوریسم یا طبیعت‌گردی است که علاقه‌مندان فراوانی دارد و مدتهاست بین مردم دنیا رواج یافته است. این مسئول می‌گوید: علاقه‌مندان به این موضوع می‌توانند با دوربین دوچشمی و کتابچه‌های راهنما با حضور کارشناسان پرنده‌نگری که به معرفی شناسایی گونه‌های مختلف پرنده آزاد در طبیعت و آشنایی با نام، راسته، خانواده، نحوه زیست، تغذیه و زادآوری آنها می‌پردازند، به این موضوع بپردازند. آنگونه که حسینی می‌گوید: اداره کل محیط‌زیست و توسعه پایدار از سال ۱۳۹۴ سایت‌های پرنده‌نگری بوستان شهر (منطقه ۱۲) و دریاچه شهدای خلیج‌فارس (منطقه ۲۲) را با همکاری ادارات محیط‌زیست این مناطق راه‌اندازی کرده است.

به گفته او، همچنین، شورای اسلامی شهر تهران، شهرداری تهران را ملزم به «جلوگیری از ایجاد و توسعه مراکز نگهداری از گونه‌های حیات وحش» کرده است و به همین جهت، این اداره کل، تمامی مراکز نگهداری حیات وحش در شهرداری را که فاقد مجوز محیط‌زیست هستند را جمع کرده است. تا ۵۰ سال پیش در تهران پرندگان خاصی از جمله لک‌لک و جغد زندگی می‌کردند اما در نیم‌قرن اخیر این پرندگان در این شهر دیده نشده‌اند، حسینی می‌گوید: پرندگانی مانند شاه‌طوطی، طوطی طوق‌صورتی، بلبل خرما، سار، سهره‌ها، چرخ‌ریسک‌ها، دارکوب باغی، کلاغ ابلق، زاغی، کبوتر چاهی، قمری و... همچنان در تهران حضور دارند. به‌عنوان مثال در بوستان‌های قدیمی شمال، شرق و مرکز شهر تهران از جمله بوستان جمشیدیه (منطقه ۱)، بوستان پلیس (منطقه ۴)، بوستان شهر (منطقه ۱۲) و همچنین کاخ موزه‌های شمال تهران که درختان کهنسال و بلند چنار یا کاج دارند می‌توان شاه‌طوطی‌ها را مشاهده کرد.

تنوع زیستگاهی در تهران باعث حضور پرندگان بومی، مهاجر فصلی و عبوری شده و پرندگانی مانند سهره پیشانی‌سرخ یا توکای‌سیاه در بوستان جمشیدیه دیده می‌شوند. به گفته مدیر کل محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران، شاید این پرندگان کمتر به نگاه شهروندان بیایند اما عواملی مثل جایگزین‌شدن درختان غیرمثمر مانند سوزنی برگ‌ها و اقاقیا به جای درختان مثمر مانند توت، خرمالو، گیلاس، انجیر و... در جلب پرندگان میوه‌خوار و حشره‌خوار نقش مهمی دارند. همچنین حضور کلاغ‌ها به دلیل تغذیه از زباله‌های شهری، جمعیت آنها بشدت افزایش یافته و با خوردن تخم و جوجه پرندگان دیگر یا تعقیب و فراری‌دادن آنها موجب کاهش جمعیت پرندگان می‌شوند. عوامل دیگری مانند آلودگی هوای شهر تهران و تخریب زیستگاه، تهدیدات دیگری برای تنوع گونه‌های پرندگان تهران شده است.

سایت‌های پرنده‌نگری

آبگیرهای مصنوعی تهران در دهه‌های اخیر به مأمن زمستان گذرانی پرندگان مهاجر تبدیل شده و ظرفیتی را به وجود آورده تا دوستداران طبیعت به‌خصوص در حوزه «پرنده‌نگری» در این عرصه فعالیت داشته باشند. حسینی درخصوص وضعیت سایت‌های پرنده‌نگری شهر تهران می‌گوید: نخستین سایت‌های پرنده‌نگری در تهران، در بوستان شهر و دریاچه شهدای خلیج فارس راه‌اندازی شد که شهروندان و علاقه‌مندان به کمک کارشناسان پرنده‌نگری، با دوربین دوچشمی، تلسکوپ و کتابچه به معرفی پرندگان آزاد طبیعت می‌پردازند.

در حال حاضر نیز کلبه پرنده‌نگری بوستان شهر در حال فعالیت است. هرچند قرارداد پیمانکار و مشاور تنوع زیستی منطقه ۲۲ در کلبه پرنده‌نگری دریاچه شهدای خلیج فارس، به اتمام رسیده است اما در حال پیگیری و فعال‌سازی مجدد است. با وجود این او می‌گوید: یکی از موضوعات مهم، مناسب‌سازی فضاهای زیست پرندگان است تا هم پرنده‌ها در زیستگاه‌شان دور از دسترس شکارچیان بمانند و هم در عین‌حال مردم به عنوان فضاهای گردشگری از این محیط‌ها استفاده کنند. این مسئول می‌گوید: نصب و جایگذاری مناسب المان‌های جذب پرندگان از راه‌های مناسب برای حضور توأم با آرامش پرندگان در زیستگاه‌ها و محل‌های مناسب پرندگان است. به عنوان مثال در بوستان بعثت (منطقه ۱۶)، آشیانه‌سازی پرندگان صورت گرفته که باید بر حسب نوع گونه‌ای که در آن مکان وجود دارد و شناسایی شده‌اند، طراحی و ساخته شود و از نصب لانه‌های غیراستاندارد جلوگیری شود. زیرا گونه‌های پرندگان مختلف دارای اندازه بدن و رفتارهای مختلفی هستند که هر لانه متناسب با نوع گونه طراحی می‌شود. از دیگر المان‌های جذب پرندگان می‌توان به دان‌خوری و آبخوری اشاره کرد. البته در ارتباط با دان‌خوری باید فرهنگ‌سازی صورت گیرد، زیرا شهروندان باید فقط از دانه‌های ریز گندم، جو و ذرت خردشده برای پرندگان استفاده کنند و از ریختن غذاهای باقیمانده روزانه خود در دان‌خوری‌ها اجتناب کنند. از سوی دیگر می‌توان با کاشت درختان و درختچه‌های مثمر، باعث حضور و جذب بیشتر پرندگان میوه‌خوار شد.

۵۰ سال اخیر

پرندگانی مانند شاه‌طوطی، طوطی طوق‌صورتی، بلبل خرما، سار، سهره‌ها، چرخ ریسک‌ها، دارکوب باغی، کلاغ ابلق، زاغی، کبوتر چاهی، قمری و ... سالهاست که در تهران حضور دارند

> بیش از ۲۱۰ گونه پرنده توسط پرنده‌نگرها و علاقه‌مندان این حوزه، در تهران مشاهده شده و به ثبت رسیده است که به صورت بومی یا مهاجر (مهاجر عبوری، مهاجر پاییز-زمستان و بهار-تابستان) در شهر حضور دارند یا رفت و آمد می‌کنند.

برش

موزه طبیعت تهران

در تهران موزه طبیعت و حیات‌وحش دارآباد (منطقه ۱)، موزه آثار طبیعی و حیات‌وحش هفت‌چنار (منطقه ۱۰) و موزه تنوع‌زیستی پارک طبیعت پردیسان (مربوط به سازمان حفاظت محیط‌زیست) موزه‌های طبیعی تهران هستند که در این موزه‌ها اکثر جانوران به صورت تاکسیدرمی شده برای آشنایی شهروندان، خصوصاً کودکان و نوجوانان، با انواع گونه‌های مختلف جانوری که در اکوسیستم شهری حضور ندارند، احداث شده است که در باغ پرندگان لویزان (منطقه ۴ شهرداری) گونه‌های مختلف پرنده‌آبزی و خشکی‌زی مربوط به زیستگاه‌های مختلف، حفاظت و نگهداری می‌شوند.

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۴۴۶۶

آسان

		۳		۱	۹		۲	
						۶	۴	
۹		۵	۸	۲				۷
۷	۵				۸	۴	۶	۳
۳	۶	۹	۷				۸	۲
۴				۸	۳	۹		۱
	۳	۷						
	۹		۱	۴		۲		

متوسط

		۷					۳	۴
۲								
۹	۸				۳	۷		
۴	۹		۷			۶	۱	۸
			۵	۱	۹			
۱	۷	۲			۸		۹	۵
		۸	۹				۴	۶
								۷
۷	۶					۲		

سخت

		۲	۳			۱		
۳	۱			۵				
۴			۱					
۶	۵						۳	
	۷		۴		۵		۹	
	۴						۵	۸
					۹			۴
				۱			۷	۵
		۴			۶	۳		

خیلی سخت

	۸			۵		۱		
	۵				۶			
۹					۴			۳
			۵		۳	۸		۲
				۱				
۵		۴	۹		۲			
۶			۳					۸
			۷				۹	
		۷		۶			۲	

حل جدول سودوکو شماره ۴۴۶۶

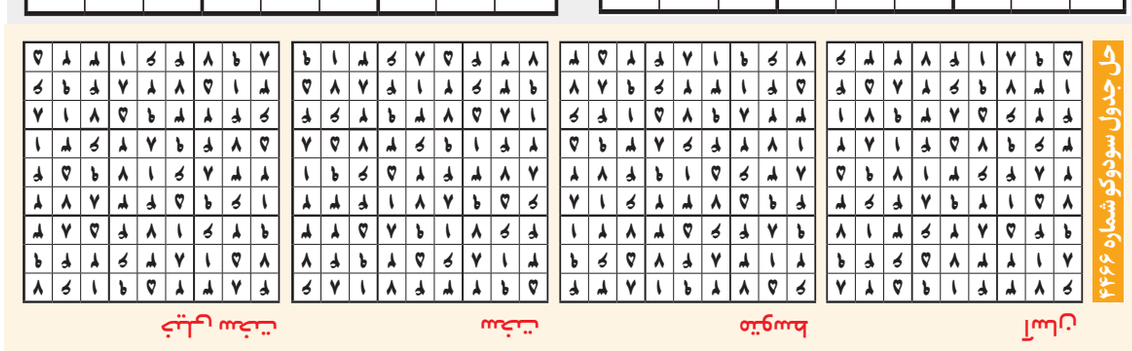

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۸۴۳۵

جدول عادی

افقي:

۱ - پشيز و پول بي‌ارزش - نظم و ترتيب دادن
۲ - اكنون - مال آدم‌هاي خسيس خشك است - ابزار هند سي
۳ - ناخوش، بيمار - آهنگ موزون - نبايد جواب آن را با بدي داد
۴ - پسوند مكان - برق مثبت - زاپاس خودرو - مطيع و دست‌آموز
۵ - صداي تمسخر - خباز - الهه عشق
۶ - بعضي اوقات - پادشاه ظالم عصر ابراهيم نبي - صمغ معطر
۷ - قطعي براي كتاب - پرخاش - ضد و ناجور
۸ - كشور فرعون - كروي‌شكل - شرم
۹ - دستبرد زدن به غذا - لوله گياهي - بخش سفيد رنگ ناخن
۱۰ - مروارید - كاهش، كمي - حد معين از چيزي
۱۱ - شوك قيمتي - صدايي كه از برخورد مضراب يا ناخن با ساز ايجاد شود - فلس ماهي
۱۲ - گواليدن - ساز تيره - فراخي، توانگري - قلعه نظامي
۱۳ - كودك - محافظ فشنگ - درس عبرت‌آموز
۱۴ - دخل، عايدي - بيكارگي و تنبلي - كاني‌هاي آلومينيوم سيليكاتي
۱۵ - بلوف زدن - دوي طولاني

عمودي:

۱ - نام ديگر بوستان ايرانشهر تهران - دود
۲ - زمان نيامده - قلعه - منزه و تبرئه شده
۳ - كف دست يا پا شامل انگشتان - اسم دخترانه - فيلم محمد آهنگراني (روي پرده سينما)
۴ - پژواك صدا - گلو - مخفف نيكو - نشانه فعل استمراري
۵ - آسايش - رياضيدان فرانسوي - خزيدن روي زمين
۶ - پول چشم‌بادامي‌ها - الهه آب و دريا - پرده گوش
۷ - از جزاير درياچه اروميه - مقاصد و اهداف - رستگار
۸ - بخشنده و كريم - سيستم‌عامل گوگل - شيمي كر بن
۹ - پيشوند ضديت فرنگي - وطن - واحد پول «روسيه»
۱۰ - گرد - يار «آفروديت» - از نشانه‌هاي فعلي جمع
۱۱ - اشاره به دور - متعلق به زمان حاضر - فن و حرفه
۱۲ - راه زيرزميني - كتاب هندوان - ليوان سراميكي - حكم
۱۳ - قاضي - حواله الكترونيك بين بانكي - نژاد ايراني
۱۴ - نام «امامي» بازيگر خانم - بنياد چيزي - بازي معروف هندوان
۱۵ - همان يك است - رهبر جنبش جنگل

جدول ویژه

افقي:

۱ - همسر اسكندر - ميني‌سريالي به كارگرداني ميرباقري
۲ - فرشته‌اي در آيين زردشت - رفتار - تاج
۳ - آجيل تلخ و شيرين - همان زيرا - گلي خوشبو
۴ - اندامي در قفسه سينه - در آسمان است و نامي زنانه - بخشي از كمربند - بي‌قيد و بند
۵ - داخل - جمع وصيت - آغاز جهان
۶ - زدني نارفيق - دومين سياره سامانه خورشيدي - دختر
۷ - مدت زمان معين - فيلسوف بزرگ سده نوزدهم - از سازهاي زهي و مضرابي
۸ - حرف ۳۰ الفبا - شركت خودروساز اروپايي - زدني در ماشين!
۹ - بيگانه - قلعه - ديرينگي و سابقه
۱۰ - جاي پا - تئاتر پوريا شكيبايي - سخت انگليسي
۱۱ - اكثر مردم - در مرتبه يكم - عمو
۱۲ - شرنگ - صداي بم - كلامي در مقام فهميدن - دست‌نويس
۱۳ - مرواريد غلتان! - قطعه فلزي باريك - محلي در بالاي كوه احد
۱۴ - پژوهشگاه ايران - ناوارد - لوله بسيار نازك
۱۵ - اثر تاريخي اصفهان - فيلم هاتف عليمرداني

عمودي:

۱ - مخترع بريتانيايي آي‌وي‌اف - شهر گلادياتورها
۲ - از درمان‌هاي زگيل - دارنده - مهراس
۳ - سهل - امپراطور روم - نام پسرانه
۴ - شكلك - واژه بيزاري - امر به دويدن - سرمايه پايدار
۵ - كوتاهي كننده - فيلم «جسيكا هنويك» - پاسخ منفي
۶ - دستيار هيتلر - آن‌سوي - كبوتر خانگي
۷ - مدد و مساعدت - نسب‌شناس - نام پسرانه
۸ - كبك كوهستان - تركيه آسيايي - شهري در استان فارس
۹ - بي‌پروا - ميوه بهشتي - كاستن
۱۰ - مستحضر - ترس - بله آلماني
۱۱ - دوستي - معبد مسيحيان - دوران
۱۲ - ساخته شده از ني - اين جشن بيش از پنج هزار سال قدمت دارد - سده - پرنده سعادت
۱۳ - پاكدامني - رفت و آمد - بيرون شدن
۱۴ - از آفات درختان ميوه‌دار - هميشه - بخشش‌ها
۱۵ - خادم قوم - يكي از داروهاي آنتي بيوتيك

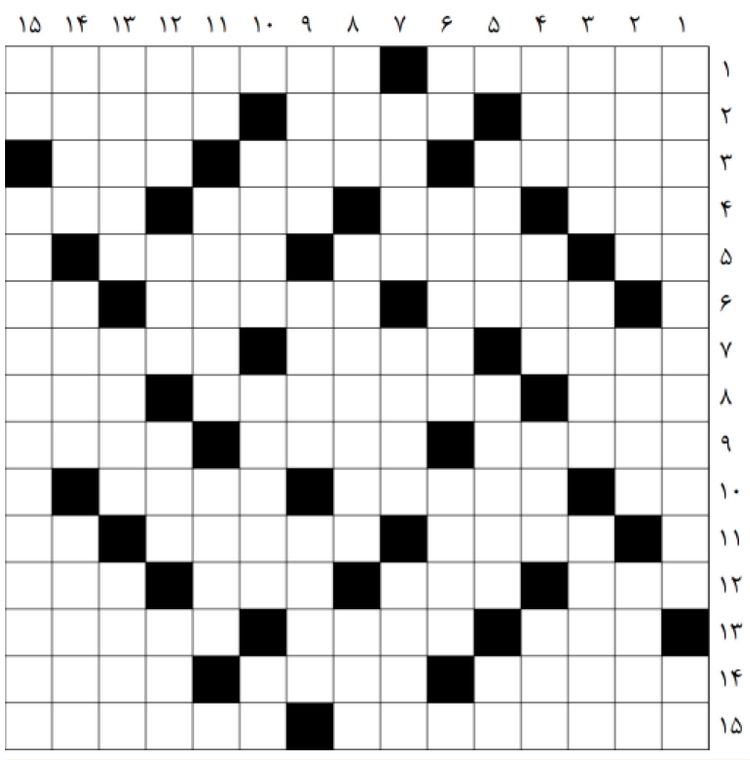

حل جدول عادی شماره ۸۴۳۴

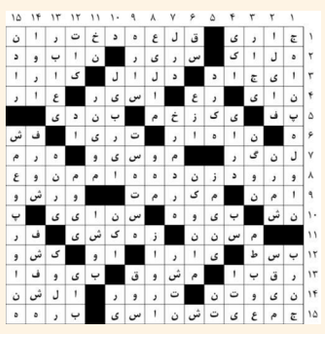
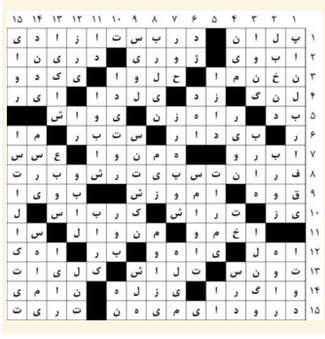
حل جدول ویژه شماره ۸۴۳۴